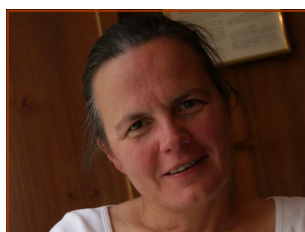

A TARTALOMBÓL

Az Arcképcsarnokban
Dipl. Päd.ⁱⁿ Lanzmaier-Ugri
Katharinával beszélgetett
Ráth-Végh Tímea.

Bővebben a 2. oldalon.

Az ősszel is gazdag program-
kínálat várja a gráciakat.

Bővebben a 4-6. oldalon.

Zenés foglalkozás a Magyar
Oviban.

Bővebben a 11. oldalon.

Gráci magyarok ismét
Máriacellbe zárandokoltak.

Bővebben a 12. oldalon.

KÉTSZÁZ ÉVE SZÜLETETT ERKEL FERENC

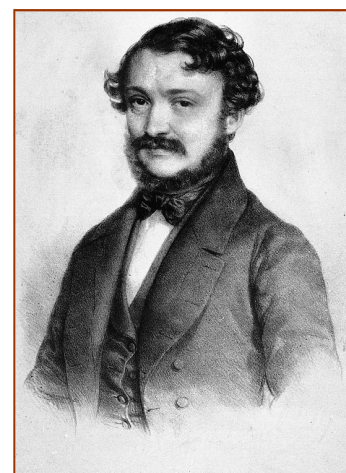
Mi jut eszünkbe, ha Erkel Ferenc nevével találkozunk? Legtöbbünk valószínűleg a *Himnusz* zeneszerzőjére gondol. De vajon ismeri-e mindenki nemzeti ódánk keletkezésének történetét?

1844-ben Bartay Endre, a Nemzeti Színház igazgatója megérezte Kölcsey Ferenc versének nagyságát, és szükségesnek tartotta megzenésítését. Erkel Ferencnek, a Nemzeti Színház karmesterének díjnyertes pályaműve már a születése pillanatában nagy reményekre jogosított, s bár nem énekelhető könnyen, rövid időn belül elterjedt. Az idős Erkel Ferenc így emlékezett vissza az alkotói légkörre: „Csend van. Ülök és gondolkodok: hát hogy is kellene azt a himnusz megcsinálni? Elém teszem a szöveget. Olvasom. Megint gondolkodok. És amint így elgondolkozom, eszembe jut az én első mesteremnek a szava, aki Pozsonyban tanított. Azt mondta: fiam, mikor valami szent zenét komponálsz, mindig a harangok szava jusson először eszedbe. És ott a szoba csöndességében megzendülnek az én fülemben a pozsonyi harangok.

Áhítat száll meg. A kezem a zongorára teszem és hang hang után olvad. Egy óra sem telik belé, megvan a himnusz...” (Gárdonyi Géza, Erkel emlékkönyv. 1910.)

Tovább gondolkodva fülünkbe csenghet a *Meghalt* a cseleszővő dallama. Erkel Ferenc 1844. január 27-én bemutatott második operája igazi zeneszerzői és közönségsiker lett, miután Erkel Ferenc maga vette kézbe a magyar nemzeti opera megteremtésének feladatát. 1848. március 15-ének estéjén az Egressy Béni librettójára komponált kórus a *Hunyadi Lászlóból* hazafias lelkesedést váltott ki a közönségből. Másik említésre méltó darab a verbunkost szimfonikus magaslatoakra emelő *Palótás*.

Erkel Ferenc zeneszerzői tehetsége az 1861. március 9-én bemutatott *Bánk bán*ban teljesedik ki maradéktalanul. Egressy Béni szöveggönyve ugyan nem Katona József drámájának mondanivalóját, hanem a szerelmi drámát helyezi előtérbe, mégis Bánk és Melinda áriái, vagy a Vörösmarty Mihály versére komponált *Keserű bordal* a

19. századi magyar zene csúcspontjai.

Tudják-e, kedves Olvasóink, hogy Erkel Ferenc zongoraművészi karrierje hajnalán maga mutatta be Pesten Chopin *e-moll zongoraversenyét* és Beethoven *Kreutzersonátáját*, hogy 1838-ban a Magyar, későbbi Nemzeti Színházhoz szerződött, melyhez egész életében hű maradt, hogy ő volt az 1875-ben alapított Zeneakadémia első igazgatója, vagy, hogy 1884-ben a Magyar Királyi Operaház örökös főigazgatójaként vezényelte a nyitóelőadást?

Erkel Ferencről, a 19. század magyar zenei élet meghatározó személyiségéről mi, gráci magyarok is megemlékezünk.

Petritz Judit

BESZÉLGETÉS LANZMAIER-UGRI KATHARINÁVAL

Dipl. Päd.ⁱⁿ Lanzmaier-Ugri Katharina nevével immáron több ízben találkozhattak újságunk olvasói, ő ugyanis a 2011/12-es tanévben kezdődő kéttannyelvű elemi iskolai osztály pedagógiai projektvezetője. Katharinát a „csendes szélvihar” kategóriájú személyek közé sorolhatnám. Már nagymamája által is szenvedélyesen kedvelt kávéhabcsókját kóstolgatva mesélt könnyedén és elgondolkodtatóan nem mindennapi pályafutásáról és arról, hogyan alakult ki másodgenerációs léte magyar identitása Ausztriában.

— Itt születél és nőttél fel Grácban, édesanyád osztrák, mégis akcentus nélkül és választékosan beszélsz magyarul...

— Igen! (nevet) Családunk életvitelére tekintve ez nem csoda! Aki bekerül a gráci magyar közösségbe, előbb vagy utóbb óhatatlanul belebotlik az Ugri névbe. Szüleim évtizedek óta alakítják a közösségi életet. Gyermekkorom egyik kulcsélménye, hogy szinte nem ismerem olyan akkortájt ide érkezett magyart Grácban, akinek ne adtam volna át otthoni ágyamat néhány éjszakára. Ugriéknál mindig nyitva állt az ajtó és Lujza néni, a pótnagymamám jóvoltából éhes sem maradt senki. Édesanyám mindig támogatta Édesapám életvitelét, úgy megtanulta férje anyanyelvét, hogy öcsémrel együtt minket is magyarul nevelt. Gyermekkorom hétvégéi kivétel nélkül magyar programokkal teltek, az osztrák iskola ellenére főként a cserkészeten keresztül alakult baráti köröm is.

— És soha nem érezted, hogy sok, hogy nem tud kialakulni ezáltal osztrák identitásod?

— Nem, soha. Talán azért, mert nem csupán a nyelv dominálta a hétköznapiamat, hanem a nyelven keresztül kezdtem számomra fontos emberekhez kötődni. Viccből sokszor azt mondom, hogy nekem mindig őt apukám volt.

— Az ilyen családi háttér gondolom predesztinálta későbbi pályaválasztásodat is.

— Természetesen! Pályafutásomat mint gyógypedagógus kezdtem Stájerország déli részén, közben idegenvezetői vizsgát tettem le, majd mint interkulturális pedagógus kezdtem dolgozni Grácban a jugoszláv háború idején. Volt, hogy 8 különböző iskolának hiányos nyelvtudású gyermekeit tanítottam németül, és segítettem nekik beilleszkedni ebbe a számukra idegen környezetbe. Belekezdtem a tolmácsoló tanfolyamokba is. Mindenképpen hasznosítani akartam nyelvtudásomat, valamint önmagamon megélt integrációs tapasztalataimat. Hiszen szokatlan családi háttérből kifolyólag óvodás koromig magam sem tudtam igazából németül.

— Az idegenvezetés hogyan illik a képbe?

— Még gyerekkoromban Édesapám kezdett vezetni magyar érdeklődőket Grácban elmondva nekik nem csak a stájer/osztrák érdekességeket, hanem kifejezetten a magyar vonatkozásokat is. Én is részt vettem több ilyen vezetésen,

nagyon élveztem őket. Így érdeklődésem két sínen futott, és fut ma is. A 90-es évek eleje óta Magyarországra is viszek csoportokat hosszabb utakra többek között a katolikus férfimozgalom (Katholische Männerbewegung) szervezésében.

— Össze tudod ezt egyeztetni a pedagógiai munkáddal is?

— Nagy szerencsémre, igen. Igaz, iskolákban már nem dolgozom, de több mint 10 éve interkulturális pedagógiát és szakdidaktikát (német mint másodnyelv) tanítok a gráci pedagógiai akadémiákon illetve főiskolákon, és továbbképzéseket tartok Ausztria és Dél-Tirol illetve Magyarország területén. Időközben elvégeztem egy képzést mint szociális tanácsadó (Lebens- und Sozialberaterin) is, és május óta saját céggel vagyok tevékeny a nyelv, kultúra és utazás terén.

(www.spracheundkultur.at) Az utazás és a nyelv kéz a kézben jár. Nyelveket csak akkor érthetünk, ha a kultúra és a társadalom is érdekel minket. Ennek alapvető követelménye, hogy használjuk a nyelvet, és ennek segítségével ismerkedjünk utazásaink során emberekkel.

Ráth-Végh Tímea

FELHÍVÁS!

A kormány célba vette az 1976. évi népcsoporttörvény módosítását. Most első ízben van lehetőség arra, hogy Ausztria magyarjai közvetlenül juttassák kifejezésre véleményüket. Az Ausztriai Magyar Kutatóintézet által elkészített kérdőívet honlapunkról letölthetik. www.gracimagyarujsg.at/aktuális-szám/aktuális/

Beküldési határidő: 2010. október 15.

Köszönjük szíves közreműködésüket!

A 2011/12-es tanévben kezdődő kéttannyelvű elemi iskolai osztályról bővebb felvilágosítást a www.bilingual-graz.at weblapon kaphatnak.

„KUFSTEIN” XI

ÉRZELEM — TUDAT — VÁLLALÁS

**A fennmaradás (szellemi)
eszköztára szórványok-
nak**

**Tanácskozás Felső-
pulyán (Oberpullendorf)
2010. szeptember 4-5-én**

Az Ausztriai Magyar Egye-
sületek és Szervezetek
Központi Szövetsége és a
Közép-Burgenlandi Magyar
Kultúregyesület Felsőpulya
város támogatásával tartot-
ta tanácskozását Felsőpu-
lyán.

A rendezvénynek 23 or-
szágból 280 résztvevője
volt, melyen 15 ismert el-
méleti és gyakorlati szak-
ember tartott előadást.

Előadásaikban és az azt
követő vitákban szó esett:

- a nemzeti identitás és kul-
turális örökség aktuális kér-
déseiről,
- arról, hogy milyen szelle-
mi, lelki, érzelmi eszközök-
kel lehetséges erősíteni

önazonosságukat, tovább-
adni nyelvüket, kulturájukat
a szórványokban élő ma-
gyaroknak,

- arról, hogy milyen fontos
szerepe van a családnak, a
hagyományok ápolásának,
az oktatásnak, az egyhá-
zaknak, valamint a külön-
böző szervezeteknek a
fennmaradás érdekében.

A tanácskozás résztvevői
többször hangsúlyozták,
hogy az eredményes mun-
ka Magyarország kultúrpo-
litikájától függ. A szórvány
magyarok és közösségeik
fennmaradását szolgáló in-
tézményeknek a jövőben
lényegesen nagyobb és
hosszútávú támogatásra
lenne szüksége az anyaor-
szágtól és a befogadó álla-
moktól is. A tanácskozás
résztvevőinek javaslata-
ként elhangzott a Nyugati
Magyar Kontinentális Szór-
ványszervezetek Szövetség-
ének létrehozása, mely az
egyreszről össze-
foglaló civil szervezetek ered-
ményes munkáját koordi-

nálná és segítené.

A tanácskozás színvonalát
emelte a szombat esti kul-
turális program, ahol a bu-
dapesti Musica Historica
együttes adott ízelítőt a
XVI-XVIII. század magyar
és közép-európai verseiből
és zenéjéből. Vasárnap a
tanácskozás résztvevőit a
felsőpulyai magyar misén a
lengyel P. Jan magyar
nyelven üdvözölte. A
szentmisét Mag. Molnár
Ottó prelátus úr celebrálta,
közreműködött a Musica
Historica.

A kétnapos program részt-
vevői aktívan bekapcsolód-
tak a munkába, a tanács-
kozás végén pedig egy-
hangúlag elfogadták a zá-
rónyilatkozatot.

Dr. Vincze Lászlóné

**A tanácskozás zárónyi-
latkozata honlapunkról is
letölthető:**

**[www.gracimagyaruj.sag.
at/rendezok/meok/](http://www.gracimagyaruj.sag.at/rendezok/meok/)**

ELNÖKI LÁTOGATÁS

A Magyar Köztársaság el-
nöke, Dr. Schmitt Pál első
külföldi útja Bécsbe veze-
tett. Az államközi hivatalos
program után az ausztriai
magyar egyesületek képví-
selőivel tanácskozott a
nagykövetség épületében.

Beszédében fontos teendői
között említette az összma-
gyarság szolgálatát, a ma-
gyar nyelv megvédését, a
közösségek erősítését, a
tudás alapú, alkotóerővel
bíró nemzet ügyét. Reális
meglátással ecsetelte a

magyarországi helyzetet.
Ajkáról új színnel csengtek
a szavak, kifejezések mint
a *polgár*, a *nemzet*, a *ke-
resztény*, a *konzervatív*,
melyek nemcsak egyénisé-
gére, hanem programjára
is jellemzőek.

**A Nemzeti Összetartozás
melletti tanúságtételre**
hívta a tanácskozókat, és
hív minden itt élő magyart
állampolgárságra való te-
kintet nélkül.

Az államelnök külföldi útja-
in **Magyarok XXI** címmel

konferencia sorozatot indít,
meghallgatva az adott or-
szágban élő magyarok el-
képzeléseit, mint például a
szórványban vagy kisebb-
ségben tevékenykedő kö-
zösségek megmaradásá-
ról.

Az öt felkért személy hoz-
zását érdeklődéssel
hallgatta minden jelenlévő.

A tanácskozást felszaba-
dult, családi légkör jelle-
mezte.

Ugri Mihály

MAGYARÓRA GYEREKEKNEK!

A BRG Petersgasse kí-
nálja ezt a lehetőséget
október közepétől a
magyarul még nem
vagy csak keveset tudó
gráci 10-14 éves gyere-
keknek. Így a magyarul
csak alig beszélő 2.
vagy 3. generációs ma-
gyar származású vala-
mint magyar tudással
még nem rendelkező
osztrák gyerekek most
már iskolai keretek kö-
zött sajátíthatják el a
magyar nyelvet. **Kér-
jük, hívják fel ismerő-
seik figyelmét erre a
lehetőségre.** Bővebb
felvilágosítás:

[zita.veit@edu.uni-
graz.at](mailto:zita.veit@edu.uni-graz.at)

Veit Zita

INNEN-ONNAN

A Magyar Közlönyben
olvastuk.: a Nemzeti
Összetartozás melletti
tanúságtételről szóló
2010. évi 45. törvény
kimondja, hogy az Or-
szággyűlés június 4-ét,
az 1920. évi trianoni
békediktátum napját a
Nemzeti Összetartozás
Napjává nyilvánítja.

KEREKASZTAL-TÁRSALGÁS

MEGHÍVÓ

Szeretettel hívunk minden gráci és Grác környéki magyart '56-os rendezvényeinkre!

2010. október 22-én,
pénteken, **18.30-kor**

KOSZORÚZÁS A DÓMNÁL

54. koszorúnk hűségünk, mécseseink kegyeletünk jelei azok iránt, akik életüket adták 1956-ban szabadságunkért.

Gyülekező a főbejáratnál
18.15-kor!

2010. október 24-én,
vasárnap, **17 órakor**

ÜNNEPÉLYES SZENTMISE

a Kálvária-templomban
(Kalvarienbergstr. 155.).

A mise után

EMLÉKMŰSOR

a plébánia nagytermében.

Beszédet mond:
Böröndi Lajos, költő
(Mosonmagyaróvár)

A misén és az emlékműsoron közreműködik a budapesti Felső-krisztinavárosi Plébánia Gyermekkórusa Tökés Tünde vezetésével.

Rendezők: MKK/MEÖK

Támogató: BKA

Tovább folytatjuk a már többéves találkozókat, a Kerekasztal-Társalgást.

A nyári találkozók, ahogy az a nyaralás időszakában várható is volt, többnyire kevesebben látogatták. Igaz, a kedvezőtlen időjárás sem engedte meg az idén, hogy a Gösser levegős kertjében ülhessünk asztalhoz. A szeptemberi törzsasztal a 14 személy részére ellenben már kicsinek bizonyult. Megemlítenéd, mert ez ritkaságnak számít, hogy körünkben fogadhattuk régi diáktársunkat, Mesterházi Pétert Ang-

liából. Jelenléte kölcsönös érdeklődést váltott ki a társalgás során. Megígérte, hogy októberben újra látogatjuk őt. A nagyobb létszám következményeként a tere-fere nemsokára kisebb csoportokban folyt.

Szeretném, ha az utolsó „Kerekasztal” látogatottsága nem véletlen, hanem előjele lenne a további széleskörű érdeklődésnek. Szívesen várjuk magyar honfitársainkat, legyen az gráci „öslakos” vagy újonnan érkezett, esetleg csak rövid ideig idelátogató vendég.

Találkozunk minden hónap első hétfőjén a Gösser vendéglőben (Neutorgasse 48.) 18 órától a főbejáratnál balra lévő „Steirerstüberl” hátsó termében.

Aki megadja nekem az e-mail címét, az minden alkalommal előzetes értesítést kap tőlem.

(kerekasztal@meoek.net)

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Páll Sándor

Időpontok:
www.gracimagyarujsg.at/műsorismertető

GRÁCI KINCSESLÁDA — PAULUSTOR

Kedves Olvasóink!

Ezúttal városunk egyik gyöngyszemét, a Paulustort szeretném bemutatni.

A várost kelet felől két kapu védte. A belső Paulustor épült korábban. Nevét 1340 után valószínűleg a közeli Szent Pál templomról (Stiegenkirche) kapta. Első írásos említése 1355-ből származik. A kapu a Saurau kastély (amely padlásáról a nevezetes török katona hajol ki) és a Sporgasse akkori végén helyezkedett el.

A belső kapu 1846-ig állt fenn. A két kapu között 1600. augusztus 8. estjén egy katolikus reformációs bizottság tízezer evangélikus könyvet égetett el.

A külső, ma is álló Paulustort 1548-ban kezdte el építeni Hans Bertolotto, amely 1620-ban nyerte

végleges formáját. Ez a német nyelvterület egyik legjelentősebb reneszánsz kapuja „Rustika” típusú. (Rusztikának hívják a vízszintes tagolásban zárt kőszegélyt, míg az oldali áttárok az ókori diadalívek hagyományait követik.)

A kapura Philip Pocabello 1604-ben faragta homokkőből Ferdinánd császár és felesége, Bajor Mária pajzsdíszét. A gyönyörű kovácsoltvas rács is az építés idejéből származik.

1480-ban, a török hadak először és utoljára vonultak el Grác mellett, de megkímélték városunkat (A gráci dóm keleti oldalán Thomas v. Villach festette meg ezt az eseményt).

Ezt követően a Habsburgok úgy határoztak, hogy Grácot, mint a birodalom kulcsfontosságú déli fellegvárát kiépítik a török ve-

szély ellen.

Sok Wallon (olasz) kézművest hoztak (úgynevezett Comaskokat, a Comó-tó környékéről) a városfalak és a Schlossberg bővítésére és megerősítésére. II. József Grácot nyílt várossá nyilvánította, így engedélyezték a város terjeszkedését, és tíz városkapujának lebontását.

Szerencsére a Burgtort és a Paulustort megkímélték. A Paulustor az egyetlen fennmaradt kapu a reneszánsz korból. Az impozáns várfal láttán érezhetjük, milyen hatalmas erődítmény védte akkor Grácot.

Aki kedvet kapott városunk ezen gyöngyszemét meglátogatni, **október 4-én 17 órakor a Főtéren, a Weikhard órájánál** várom.

Tarcsay Tünde

KIRÁNDULÁSOK

A meghirdetett Novi Steini kis kirándulásunkon heten vettek részt, az azt követő szalonnasütéshez még kilencen kapcsolódtak. A közbejövő kis zápor se a tábornozást, se a jó hangulatot nem zavarta. A szalonnasütés mellett még beszélgethettünk és asztaliteniszeshettünk.

Terveztünk még egy kerékpártúrát a Schwarzl Schotterteichhez. A szép idő megfelelt volna a fürdéshez, de nem a kerékpártúrához. Ezért ezt a hőség miatt elhalasztottuk.

Szeptember 12-ére túrát hirdettem a megszokott „hegyező”-társaságnak. Gyönyörű túraidőben indultunk az 1818 méter magas Klippitztörlre. Kétszer is felvándoroltunk: először a nyári bobbal száguldottunk le, másodszor pedig egy szép nagy körúton értünk a

kocsinhoz. Útközben gombát szedtünk és gyönyörködhattunk a szép kilátásban. Nagyon kellemes napunk volt. Az ősszel még bőven nyílhat alkalom túrázásra. Konkrét túrát most nem akarok megnevezni, de szívesen értesítem időben e-mailen a rendszeres résztvevőket. Természetesen az új túrakedvelőket is szívesen várjuk.

Érdeklődni telefonon lehet (Csaba 0316/693-064 vagy Robert 0676/387-2925).

*Szép idő reményében:
Horváth Csaba*

Az év végi szalonnasüti-ről fényképes beszámolót találnak újságunk honlapján:

www.gracimagyarujsg.at/programok/kirandulas/

FILMKLUB

Filmklubunk 2010 őszén is folytatódik, kis változások azonban várhatók. A filmeket kicsit korábbi időpontban, illetve nem hétköznap, hanem valamelyik hét végi napon tervezzük vetíteni. Remélem, hogy így is sokan el tudnak majd jönni!

Ebben az évben továbbra is viszonylag új és mindenképpen 2000 után készült filmeket tervezünk bemutatni.

A helyszín továbbra is az „Europäisches Fremdsprachenzentrum” földszinti terme, Nikolaiplatz 4., a Griesplatz közelében.

Érdeklődni változatlanul az erika.komon@gmail.com, erika.komon@ecml.at e-mail címeken vagy a 0699/190-167-63-as, munkaidőben a 0316/323-554-14-es telefonszámokon lehet.

Az időpontok megtalálhatók a Gráci Magyar Műsorismertetőben, de a vetítendő filmek bizonytalanok, valamint változások is előfordulhatnak, az új érdeklődőket újfent arra biztatom, hogy adják meg e-mail címüket, vagy az adott héten hívjanak fel telefonon.

A terembérllet fedezésére lehetőség szerinti adományokat elfogadunk.

Továbbra is szeretettel várunk mindenkit minden korosztályból! A filmklub természetesen beszélgetésre, a Grácba újonnan érkezett magyarok megismerésére is remek alkalom.

Komon Erika

**Időpontok:
www.gracimagyarujsg.at/musorismerteto**

MEGHÍVÓ

**ŐSZKÖSZÖNTŐ
találkozóra**

Nestelbachba
(Nestelbachberg 11.),

2010. október 16-án,
szombaton, **14.30 órai**
kezdettel.

Megközelíthető akár
gyalog, biciklivel vagy
busszal!

Érd.: Csicsely-Tarcsay,
03133/30535

MAGYAR TÁNCCHÁZ VENDÉGEKKEL

2010. november 5-én,
pénteken, **18 órai**
kezdettel a
Carnerigasse 34.
nagytermében.

Vendégünk:
a **Sárpilisi**
„**Gerlicemadár**”
Hagyományőrző
Néptánc Egyesület
táncosai.

Minden néptáncrajon-
gót szeretettel várunk!

Rendező: MEÖK
Támogató: BKA

Figyelem!

A „Gerlicemadár”
fellép az
„International Tea”
nemzetközi
rendezvényen
november 6-án,
szombaton, **17 órától**
a Meerscheinschlössl
dísztermében
(Mozartgasse 3.).

MAGYAR VONATKOZÁSÚ KIÁLLÍTÁSOK GRÁCBAN

MEGHÍVÓ

Szeretettel hívjuk a gráci és Grác környéki magyarokat

2010. november 21-én, vasárnap, **18 órakor** (a 17 órai magyar szentmise után), a Kálváriai plébániára (Kalvarienbergstr. 155.)

a Himnusz szerzője,
Erkel Ferenc születése **200.** évfordulója alkalmából rendezendő

ERKEL EMLÉKESTRE.

Előadó:

Dr. Radics Éva

Közreműködnek:
Szécsi István,
Szívкова Mariann,
Peidl Kati (ének),

Solymár-Melem Rita (zongora).

További felkérések folyamatban.

Rendezők: MKK/MEÖK

Támogató: BKA/SZFAI

INNEN-ONNAN

A szórvány magyarság határozottabb támogatást kér — tudósít a Magyar Rádió a XI. Kufstein tanácskozásról. A hír a következő címen érhető el: www.mr1-kossuth.hu/hirek/kulhon/a-szorvany-magyar-sag-hatarozottabb-tamogatast-ker.html

A kiállítás a törökkép kialakulását és annak változásait mutatja be Grácban és meghatározott példák alapján egész Stájerországban a kora újkortól napjainkig. A téma érdekességét adja, hogy Magyarországgal ellentétben Stájerország sohasem került oszmán fennhatóság alá, területét mindössze néhány alkalommal érték Boszniából és a szomszédos Magyarországról kisebb oszmán betörések, amelyek a résztvevők alacsony létszáma miatt inkább felderítő portyákhoz hasonlítottak. Ennek ellenére Grác és egész Stájerország emlékezeti kultúrájában a „törökök” és az ellenük való küzdelem kiemelkedő helyet foglal el, és meghatározó identitásformáló erőt képez. A kiállítás korabeli nyomtat-

A törökkép és a törökkor emlékezete Grácban és Stájerországban

Kiállítás a gráci egyetemi könyvtár előcsarnokában (Universitätsplatz 3.)

Megtekinthető: **2010. október 31-ig**

hétfőtől-péntekig: 8.30-20.00
szombaton: 8.00-13.00

Vezetés előzetes időpontegyeztetés alapján:
0316/380-8109, zsuzsa.barbarics-hermanik@uni-graz.at

ványok, metszetek, könyvek, újságcikkek, műemlékekről készített fényképek és festmények alapján mutatja be a törökkép jellemzőit az egyes történelmi korszakokban és azok instrumentalizálását az adott korban éppen aktuális politikai célok számára.

A kiállítás és a hozzá tartozó katalógus a szigetvári születésű *Dr. Barbarics-Hermanik Zsuzsa* történész szakmai vezetése alatt ké-

szült, megvalósításában a Gráci Egyetem történelem szakos hallgatói is aktívan részt vettek. A kiállítás vezetője korábban a pécsi egyetem Középkori- és Koraújkori Történelmi Tanszékén dolgozott adjunktusként, jelenleg a Gráci Egyetem Délkelet-Európa Történelmi Tanszékének munkatársa.

Dr. Barbarics-Hermanik Zsuzsa

KIÁLLÍTÁS

2010. szeptember 17-én, pénteken, 19.30-kor *Karl-Heinz Herper*, gráci kulturális városi tanácsos (Kulturstadtrat) nyitotta meg

Maurer Dóra
„Schwerelos”

című kiállítását az Érzékelés Múzeumában (Museum der Wahrnehmung, Friedrichgasse 41.).

Megtekinthető:

2011. február 18-ig, kedd kivételével naponta 14.00-18.30.

További információk:
www.muwa.at

MEGHÍVÓ

2010. október 16-án, szombaton, **18 órakor**

ART MEETINGPOINT

néven új képzőművészeti galéria nyílik Grácban, a Raubergasse 14-ben.

A megnyitón

Z. Szabó Zoltán, budapesti kortárs festőművész festményei valamint a galériát alapító **Gotthard Éva** kerámia- és bronzszobrai lesznek láthatók.

Minden műkedvelőt szeretettel várunk!

További információ:
0650/384-1124

MEGHÍVÓ

2010. október 20-án, szerdán, **19 órai kezdettel**

Csók Sándor
képzőművész

mutatja be munkáit a Gablenz laktanyában (Gablenz Kaserne, Militärkommando Steiermark, Strassgangerstraße 360.).

A művész szeretettel hív és vár minden érdeklődőt!

Inf.: 0699/1714-5211

A programok időpontja új honlapunkon is elérhető:
www.gracimagyarujtag.at/musorismerteto

A MAGYAR KATOLIKUS KÖZÖSSÉG HÍREI

MEGHÍVÓ

2010. október 29-én,
pénteken, **19.30-kor**
a Kálváriai plébániára
(Kalvarienbergstr. 155.)

MÜLLER GYÖRGY
fafaragó

MAGYAR NÉPMŰVÉ-
SZETI FAFARAGÁSOK

(Ungarische Bauernkunst
und Hirtenschnitzerei)

című kiállításának
megnyitójára.

Megtekinthető:
október 30-tól november
1-ig, minden nap 10.00-
12.00 és 14.00-17.30.

Minden érdeklődőt
szeretettel várunk!

Molnár Ottó, prelátus

Ezúton mondunk köszönetet
jőtevőinknek, az idei év
augusztusáig befizetett
adományokért:

Mag.^a Berger Mária,
Dr. Bodó Zsombor,
DI Bükky Jenő,

Csiszer Csaba,
Gergo Edith,
Gyerman Dénes,
DI Horváth Csaba,
Irk Maria,
Juhász Rozália,
Kovácsics Elisabeth,
Kovácsnai Julianna,
Landgraf Maria-Anna,
Marton Rezső,
Dr.^{ln} Matzer Christine,
Maurer Willibald,
Dr. Németh Nándor,
Neubrand Bernadette,
Dr. Passl Rainer,
Mag.^a Petritz Judit,
Pintér Béla,
Popi Rozalia,
Roy-Chowdhury Katalin,
DI Sas János,
Schröcker Zita,
Steeb Magdolna,
Mag.^a Sturm Eva,
Dr.^{ln} Tanay Ildikó,
Troppacher Júlia,
Dr.^{ln} Vadon Mária,
Vonyaczky Georg,
Wiedner Anna,
Winkler Eszter,
Zimics Júlia, valamint a
lelkinap résztvevői.

Isten fizesse meg! •

Október 3-án, vasárnap,
10.30-kor családi szentmi-
sével ünnepeljük a tanév-
kezdést. **Október 24-én,**
vasárnap, **17 órakor** ünne-
pélyes szentmisén emléke-
zünk az 56-os események-
re. A megemlékezés a mi-
se után emlékműsor kere-
tében folytatódik a plébánia
nagytermében. Beszédet
mond Böröndi Lajos, mo-
sonmagyaróvári költő, köz-
reműködik a budapesti Fel-
sőkrisztinavárosi Plébánia
Gyermekekórusa Tőkés
Tünde vezetésével. Halot-
tainkért **október 31-én,** va-
sárnap, a **17 órakor** kez-
dődő istentiszteleten imád-
kozunk.

Figyelem! **Novembertől**
megváltozik a **kétnyelvű**
szentmise időpontja a Kál-
vária-templomban. A né-
met-magyar nyelven celeb-
rált istentisztelet **18 órakor**
kezdődik.

Ugri Mihály,
a Pasztorális Tanács
világi elnöke

AZ AMEGY HÍREI

Az Ausztriai Magyar
Evangélikus Gyüleke-
zet havonta tart magyar
nyelvű protestáns isten-
tiszteletet Grácban a
**Heilandskirche evan-
gélikus templomban**
(Kaiser-Josef Platz 9.).
16 órai kezdettel

Őszi istentiszteletek:

2010. október 24.,
2010. november 7.,
2010. december 5.

2010. október 2-án,
szombaton, **10.30-**
16.00 között gyülekeze-
ti kirándulást, bográ-
csozást tartunk **Őriszi-
geten** (Siget in der
Wart, 75). Az évenként
megrendezésre kerülő
alkalmon bécsiek és
gráciak is találkozhat-
nak egymással. A ki-
rándulásra a gyüleke-
zeti telefonszámon le-
het **jelentkezni**
(+43/650/587-7712).

Szeretettel hívjuk és
várjuk alkalmainkra!

Dr.ⁱⁿ Solymár Mónika,
lelkész

Az Ausztriai Magyar
Evangélikus Gyüleke-
zet őszi programjáról
részletes tájékoztatót
találnak honlapunkon:
www.gracimagyarujsa
g.at/rendezők/amegy

GRÁCI FEJLEMÉNYEK A MAGYAR RÁDIÓBAN

„Ahol érték a magyar” - di-
csérte a gráci fejleménye-
ket felvezetőjében **Dezső**
János, az MR1-Kossuth
Rádió Határok nélkül című
rovatának műsorvezetője.
A 2010. szeptember 9-i
adásban **Benkei Ildikó** a
gráci civil kezdeményezé-
séről és az egyházi szór-
vány misszióról készített
összeállítást.

Mag. Molnár Ottó, prelátus
úr, a Magyar Katolikus Kö-
zösség lelkésze fő feladat-
nak nevezte a fogyás és az

asszimiláció folyamatának
fékezését azáltal, hogy a
lelkipásztori teendők elvég-
zése magyarul történik. Po-
zítív fejlődésként említette,
hogy a kihalásra ítélt politi-
kai emigráció, ezáltal a kö-
zösség, váratlanul megfia-
talodott, bár — véle-ménye
szerint — ez a generáció
már nem kellően fogékony
az egyházra.

„Elegendő számú jelentke-
ző esetén, most magyar
osztály indulhat Grácban” -
mondta *Mag.^a Veit Zita*, a

gráci Károly Ferenc Egye-
temről, a gráci anyanyelvi
oktatás helyzetéről.

A műsor teljes anyaga
meghallgatható a Kossuth
Rádió hangtárában:
[www.mr1-kossuth.hu/hirek/
radio-100723/iskolak-
hatarok-nelkul.html](http://www.mr1-kossuth.hu/hirek/radio-100723/iskolakhatarok-nelkul.html)

Petritz Judit

Az MKK-ról és a magyar-
oktatásról további infor-
mációkat találnak honla-
punkon:
www.gracimagyarujsa
g.at

2010. OKTÓBER

DÁTUM	IDŐ	HELY	RENDEZVÉNY	RENDEZŐ
02. szombat	10.30	Őrisziget	KIRÁNDULÁS Őriszigetre inf.: +43/650/587-7712 <i>Bővebben a 7. oldalon.</i>	AMEGY
03. vasárnap	10.30	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	CSALÁDI SZENTMISE , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
04. hétfő	17.00	Weikhard óra Hauptplatz 13.	GRÁCI KINCSESLÁDA - vezetés a Paulustorhoz inf.: Tarcsay, 03133/305-35 <i>Bővebben a 4. oldalon.</i>	MEÖK
	18.00	Gösser	KEREKASZTAL-TÁRSALGÁS inf.: Páll, 0316/465-636	MEÖK
06. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
09. szombat	19.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	KÉTNYELVŰ SZENTMISE , utána Pfarrkaffee iinf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
13. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
15. péntek	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
16. szombat	14.30	Nestelbachberg 11.	ŐSZKÖSZÖNTŐ TALÁLKOZÓ inf.: Csicsely-Tarcsay, 03133/30535	MEÖK
	18.00	Raubergasse 14.	ART MEETINGPOINT Galéria megnyitója inf.: Gotthard, 0650/384-1124 <i>Bővebben a 6. oldalon.</i>	
17. vasárnap	17.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	SZENTMISE , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
19. kedd	15.00	Radetzkystraße 16.	TEADÉLUTÁN inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
20. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
	19.00	Strassgangerstraße 360.	CSÓK SÁNDOR kiállításának megnyitója. Inf.: Csók, 0699/1714-5211 <i>Bővebben a 6. oldalon.</i>	
22. péntek	18.30	Gráci Dóm	KOSZORÚZÁS inf. Ugri, 0316/683-508 <i>Bővebben a 4. oldalon.</i>	MEÖK/MKK
	19.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
24. vasárnap	16.00	Heiland-templom Kaiser-Josef-Platz 9.	PROTESTÁNS ISTENTISZTELET úrvacsoraosztással inf.: +43/650/587-7712	AMEGY
	17.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	ÜNNEPÉLYES SZENTMISE inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728 <i>Bővebben a 4. oldalon.</i>	MKK
	utána	Kálvária plébánia Kalvarienbergstraße 155.	'56-OS EMLÉKMŰSOR inf. Ugri, 0316/683-508 <i>Bővebben a 4. oldalon. •</i>	MKK/MEÖK
27. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
29. péntek	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
	19.30	Kálvária plébánia Kalvarienbergstraße 155.	MÜLLER GYÖRGY kiállításának megnyitója inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124 <i>Bővebben a 7. oldalon.</i>	
31. vasárnap	17.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	SZENTMISE (A szentmise keretében emlékezünk elhunyt hozzátartozóinkra.), utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
	19.00	Nikolaiplatz 4.	FILMKLUB inf.: Komon, 0699/190-167-63	

2010. NOVEMBER

DÁTUM	IDŐ	HELY	RENDEZVÉNY	RENDEZŐ
03. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
05. péntek	18.00	Carnerigasse 34.	TÁNCCHÁZ Vendégeink a „Gerlicemadár” táncosai. Inf.: Kovács, 0650/831-2624 <i>Bővebben az 5. oldalon.</i>	MEÖK
	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
07. vasárnap	10.30	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	SZENTMISE , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
	16.00	Heiland-templom Kaiser-Josef-Platz 9.	PROTESTÁNS ISTENTISZTELET inf.: +43/650/587-7712	AMEGY
08. hétfő	17.00	Weikhard óra Hauptplatz 13.	GRÁCI KINCSESLÁDA - vezetés Grác egyik nevezetességéhez. Inf.: Tarcsay, 03133/305-35	MEÖK
	18.00	Gösser	KEREKASZTAL-TÁRSALGÁS inf.: Páll, 0316/465-636	MEÖK
10. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
12. péntek	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
13. szombat	16.00	Carnerigasse 34.	BÁBSZÍNHÁZ Noé bárkája a soproni Habakuk Bábszínház előadásában. Inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966; <i>Bővebben a 11. oldalon.</i> •	MKK/MEÖK
	18.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	KÉTNYELVŰ SZENTMISE , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
17. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
19. péntek	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
21. vasárnap	17.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	SZENTMISE inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
	18.00	Kálvária plébánia Kalvarienbergstraße 155.	ERKEL EMLÉKEST inf. Ugri, 0316/683-508 <i>Bővebben a 6. oldalon.</i>	MKK
23. kedd	15.00	Radetzkystraße 16.	TEADÉLUTÁN inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
24. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
26. péntek	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
28. vasárnap	17.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	SZENTMISE adventi koszorúáldással , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
	19.00	Nikolaipplatz 4.	FILMKLUB inf.: Komon, 0699/190-167-63	

2010. DECEMBER (ELŐZETES)

DÁTUM	IDŐ	HELY	RENDEZVÉNY	RENDEZŐ
01. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
05. vasárnap	10.30	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	CSALÁDI SZENTMISE , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
	utána	Kálvária plébánia Kalvarienbergstraße 155.	VÁRJUK A MIKULÁST! Inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966; <i>Bővebben a 11. oldalon.</i>	MKK
	16.00	Heiland-templom Kaiser-Josef-Platz 9.	ÁDVENTI ISTENTISZTELET úrvacsoraosztással inf.: +43/650/587-7712	AMEGY
06. hétfő	17.00	Weikhard óra Hauptplatz 13.	GRÁCI KINCSESLÁDA - vezetés a Grác egyik nevezetességéhez. Inf.: Tarcsay, 03133/305-35	MEÖK
	18.00	Gösser	KEREKASZTAL-TÁRSALGÁS inf.: Páll, 0316/465-636	MEÖK

ANYANYELVI FEJTÖRŐK ISKOLÁSOKNAK

Kedves Gyerekek!

Vége a nyárnak, a vidám vakációnak. Kicsik és nagyok számára megkezdődtek az óvodás és iskolás hétköznapi napok. Újra indultak a gráci magyar gyermekprogramok is, az **anyanyelvi oktatás** és a **Magyar Ovi**. Novemberben **Bábszínházba** hívjuk a gráci és Grác környéki gyermekeket.

Addig is törjétek a fejteket a mellékelt anyanyelvi feladatokon!

Szeretettel várunk Benneteket programjainkra!

Petritz Judit

ANYANYELVI OKTATÁS

Elkezdődött a 2010/11-es tanév anyanyelvi oktatása Grácban. A **6-10 évesek magyaróráiról** Gombos Ildikó (0664/375-3290), a **10-18 évesekéről** Diethardt Anett (anett.diethardt@aon.at) nyújt bővebb felvilágosítást.

Az anyanyelvi oktatás aktualitásairól honlapunkon is tájékozódhatnak:

www.gracimagyarujasa.g.at/programok/anyanyelvi-oktatás/

Betűvesztő szókapcsolatok — olyan szókapcsolatok, amelyeknek második tagját úgy kapjuk meg, hogy egyszerűen elhagyjuk az első szó legelső betűjét. Pl. **Nyomott kedélyű gyógyszerész** -> **apatikus patikus**. Fejezd ki a következő meghatározásokat betűvesztő szókapcsolattal!

1. Deresedő hajú anya
2. Dühödt évszak
3. Éles elméjű hím juh
4. Mászó lubickoló
5. Oktondi moszat
6. Tápláló földem
7. Tökéletes elme
8. Vándorló szőlőlé
9. Vásárló étkező
10. Zokogó szerző

„Kutyálkodó” közmondások - Fejezd be a közmondást! Mit jelent?

1. Kis kutya, nagy kutya ...
2. A kutya ugat, ...
3. Amelyik kutya sokat ugat, ...
4. Kutyából nem lesz ...
5. Ebcsont ...

A most következő kérdésekre olyan, a **beszél** igével rokon értelmű szót kell mondani, amely a kérdőmondatban említett személy foglalkozására, tevékenységére, tulajdonságára utal. Pl. **Hogyan beszél a kőműves? Köntörfalaz.**

1. Hogyan beszél az **asztalos**?
2. Hogyan beszél a **betonkeverő**?
3. Hogyan beszél a **favágó**?
4. Hogyan beszél a **rendőr**?
5. Hogyan beszél a **varrónő**?

Mondd magyarul! - Nevezd meg az alábbi közismert idegen szavak magyar megfelelőjét!

1. aktív
2. centrum
3. információ
4. kemping
5. matiné
6. mártír
7. modern
8. passzív
9. privát
10. szupermarket

A megfejtéseket a www.gracimagyarujasa.at/irjon-nekunk/ oldalon keresztül lehet beküldeni. A beküldési határidő: **2010. november 12., 17 óra**. A helyes megfejtéseket a következő számban közöljük.

OLVASÓNAPLÓ

Marék Veronika:
Laci és az oroszlán

Rengeteg színvonalas kortárs magyar gyermekkönyv jelenik meg mostanában. Ajánlómban mégis egy réggit, egy klasszikust választottam.

A Magyarországon felnövő, fiatal édesanyák számára nem ismeretlen Marék Veronika neve. Én is szívesen olvasgatom gyermekeimnek Boribon, a játékmackó, Kippkopp, a gesztenyegyerek vagy éppen a Kockás fülű nyúl kalandjait. Egy látogatás al-

kalmából édesanyám félős kisfiamat **Laci és az oroszlán** történetével lepte meg. Paul csak ült a nagymama ölében, és figyelmesen hallgatta a világ leggyávabb kisfiújáról szóló mesét, aki fél a sötétben, vagy ha kutyát lát elszaladni. A többi gyerek kicsúfolja, Laci pedig szívesebben olvasgat könyveket, minthogy a társaival játszana. Egy napon aztán Laci összetalálkozik egy kis piros oroszlánal, aki segít neki legyőzni félelmét.

Negyvenhat évvel első megjelenése után 2007-ben ötödször adták ki a legkisebbeknek szóló képeskönyvet a Móra Kiadó gondozásában. Az osztrák barátoknak pedig „Lucas und der Löwe” segíthet a félelem eloszlatásában.

Petritz Judit

Forrás: www.mora.hu

A MAGYAR OVI HÍREI

Harmadik „tanévét” kezdi a Gráci Magyar Ovi, amely továbbra is a Magyar Katolikus Közösség valamint a Magyar Egyetemisták és Öregdiákok Klubja közös gyermekprogramja. Szeretettel várom a gyerekeket és a szülőket a **szerdai** másfél órás foglalkozásokra, melyek idén már **16 órakor** kezdődnek.

Helyszín: a **Carnerigasse 34. alagsori játszóterme**.

Újdonságok a Magyar Oviban!

Zenés foglalkozásra hívjuk a negyedik születésnapjukat betöltött óvodásokat. A foglalkozásokat *Tarjányi Eszter*, a TALENTUM zeneiskola tanára tartja Kodály módszer szerint, alkalmanként 45 percet zenélhetnek együtt a gyerekek egy különteremben. Ez idő alatt a kísérők a kiscsillagokkal (0-3 éves gyermekek) mondókázhatnak és éne-

Vidám uzsonna a „tanévkezdő” Magyar Oviban

kelhetnek, majd az egész csapat együtt fejezi be a délutánt.

A Magyar Ovi ugyan már 2010. szeptember 15-én, 16 órakor megtartotta első találkozóját, de minden további érdeklődőt szeretettel várunk. Kérem, hogy váltócipőt hozzatok magatokkal.

A zenés foglalkozás 2010. szeptember 22-én elkezdődött, de csatlakozni természetesen még lehet.

Érdeklődni telefonon (0650/884-9966) vagy e-mailben lehet (katalin.maurer@gmx.at).

Cresnar-Maurer Katalin

A ZENÉS FOGLALKOZÁS SZAKMAI PROGRAMJA

A Kodály módszer játékos feladatain keresztül vezetem el a gyerekeket a zene birodalmába, hogy ezáltal biztos alapot kapjanak a későbbi zenetanuláshoz.

A foglalkozásokon magyar mondókákkal, dalokkal, körjátékokkal ismerkedhetnek meg a gyerekek, melynek nem csak a zenei nevelésben, hanem anyanyelvünk ápolásában és szókincsünk gazdagításában is fontos szerepe van.

A foglalkozás szakmai anyaga:

- a ritmus és a mérő pontos elsajátítása az éves dalanyagon keresztül (kb. 15-20 dal),
- a tá, ti-ti ritmusok és a szünetjel felismerése, olvasása, majd később annak írása,
- az ötfokú hangsor biztonságos intonálása kézzelről,
- ismerkedés az ABC-s hangnevekkel.

A fenti terv megvalósítása természetesen a csoport átlagéletkorától és befogadóképességétől függően játékos formában történik.

Tarjányi Eszter

MEGHÍVÓ

A Magyar Ovi szeretettel meghív minden apróbb és nagyobb gyermeket kisiskolás korig a

soproni

Habakuk Bábszínház

NOÉ BÁRKÁJA

című előadására

2010. november 13-án, 16 órai kezdettel a Carnerigasse 34. földszinti nagytermébe!

A belépés ingyenes!

www.habakuk.hu

MIKULÁSVÁRÓ

CSALÁDI

SZENTMISE

2010. december 5-én, vasárnap, **10.30-kor** a **Kálvária-templomban** (Kalvarienbergstr. 155.) **családi szentmisén** ünnepeljük advent 2. vasárnapját. A mise utáni agapén együtt várjuk a Mikulást.

Kérem a szülőket, hogy **december 3-ig** jelentsek be részvételi szándékukat, hogy időben elkészíthessük a Mikulás-csomagokat. Jelentkezni telefonon (0650/884-9966) vagy e-mailben lehet (katalin.maurer@gmx.at).

Köszönettel vesszük, ha az agapéhoz hozzájárulnak étellel és itallal!

Cresnar-Maurer Katalin

A GRÁCI MAGYAROK 27. MINDSZENTY–VADON
EMLÉKZARÁNDOKLATA MÁRIACELLBE

2010. augusztus 26-án, még napfelkelte előtt a máriatrosti Gottscheer kápolnában Fodor János atya szentmiséjével kezdődött a Gráci Magyarok 27. Mindszenty–Vadon emlékzarándoklata. Utunk vezérgondolata, hit—remény—szeretet, elkísért bennünket Grációl Máriacellbe.

A hajnali mise után a zarándoklat egyik névadója, dr. Vadon Pál sírjánál imádkoztunk, majd a napkeltevel útnak indultunk. A reggeli napsütés a környező dombokról még csodálatossabbá tette Mariatrost látványát. Délben Passail előtt gulyáslevessel vártak bennünket. A pihenő után a Rába forrást érintve gyalogoltunk csütörtök esti célunk, a Weitzer Hütte felé.

A zarándoklatról fényképes beszámolót találnak újságunk új honlapján: www.gracimagyarujsg.at/programok/zarandoklat/

Pénteken reggel Mitterdorf felé vettük 25 km-es utunkat. Ebéd előtt a gyönyörű stanzi Ulrichstemplomban János atya a misén a reményről prédikált. A mise után újabb három fővel gyarapodott csoportunk. Ebéd után az időjárás és a 300 m-es szintkülönbség nehezítette meg a gyaloglást. Este a plébánián a sérülése miatt távol lévő Tarcsay Csaba az éteren keresztül tartotta meg előadását az Ulrichstemplomról. A kitűnő hangulatban elfogyasztott vacsora után korán nyugovóra tértünk, mivel tudtuk, hogy a harmadik napon ismét nagy út áll előttünk.

A szombat reggeli szentmisén a Mitterdorfi templomban János atya a szeretről beszélt. Nem volt igazán szerencsénk az időjárással. Bár „csak” 21 kilométert kellett megtennünk, nagyon magas hegyek álltak előttünk. Az napi célunkhoz, a Rotsohlalmra átvázva átfázva érkeztünk meg.

Egyszerű szálláshelyünkön vendéglátónk, Heidi már ismerősként köszöntött bennünket. Piciny vendéglőjét csapatunk teljesen megtöltötte. Este ismét csatlakoztak hozzánk.

Vasárnap korán indultunk, mivel a legnehezebb nap állt előttünk. A délután 16 órakor kezdődő máriacelli szentmise előtt még 31 kilométert kellett megtennünk. Röviddel nyolc óra után elértük a nideralpí hágót. Az idén meglehetősen ingoványos szakasz leküzdése után, még ebéd előtt Zimics Zsoltot köszönthettük társaságunkban. Az utolsó négy kilométer már szinte könnyű sétának tűnt. A máriacelli bazilika megpillantása örömmel töltött el bennünket. A szentmisén Mag. Molnár Ottó atya a megbocsátásról beszélt. Többek közt a gáci magyarság jövőjéért, egységéért imádkoztunk. A mise utáni rövid beszélgetésen már a jövő évi terveinket latolgattuk.

A zarándoklatot Vadon Éva vezette és tartotta egyben, mindezt nagy szeretettel és kedvességgel, mosollyal az arcán. A csapatot két kísérő autó segítette. A búcsújáróknak négy emlékeztető, nagyon jól sikerült napban volt részük.

Mindenek előtt nekik jár a köszönet, de hálával tartozunk vezetőnknek, a kísérőknek és az egyre népebb szervező csapatnak is. Nem utolsó sorban, ezúton mondunk köszönetet János atyának az előkészítésben tett munkájáért és a zarándoklat lelki vezetéséért, valamint mindenkinek, aki anyagi hozzájárulással segítette az utat.

Az idei úton elkezdődött a 2011-es, a Gráci Magyarok 28. Mindszenty–Vadon emlékzarándoklatának szervezése Máriacellbe.

Vadon Éva és
Csicsely Tamás

BESZÉLGETÉS JÁNOS ATYÁVAL

Fodor János atya három évig volt a Gráci Magyar Katolikus Közösség lelkipásztora, most a gráci híveket kísérte Máriacellbe, a 27. Mindszenty-Vadon Emlékszárándoklat alkalmából.

— Milyen élményt nyújtott a gráciakkal való közös zárándoklat?

— Nemcsak a gráciak, hanem az Isten jelenléte is megérezhető volt utunk során. Nem magunk örömet kerestük, hanem növekedni akartunk hitben egymás és az Egyház hitén épülve. Nagy ajándék volt mindenkinek, aki elindult, tudatosan vagy tudat alatt élete minden nyugéval és kérdésével, életöröme és hátizsákját magával hozva erre az embert próbáló és erősítő útra. Törekedtünk egységben maradni, remélve, hogy gazdagodhatunk belsőleg, új perspektívákat, új meglátásokat találva mindarra, ami foglalkoztatott bennünket saját vagy közösségünk életében. A szervezők szemével néztük néha útvonalunk min-

den építészeti és természeti csodáját, ezt a szemzőget is arra használtuk fel, hogy megértsük: szeretet és elfogadás nélkül minden csak hiábavalóság az életünkben. Az őskeresztényeket jellemzően mindenkünk közös volt az út folyamán: élelmünk, szállásunk, sőt közös volt a célunk is, ami sokaknak úgy tűnt — főleg a szervezés idején — ez Máriacell, a valóságban azonban az Isten országát akartuk megtapasztalni. Mindenki ebből annyit tudott befogadni, amennyire megnyitotta magát, engedte, hogy szeressék, gondoskodásával, törődésével minden úton lévő és maga a Teremtő átölelje. Talán a legnagyobb élmény éppen ez volt, szeretve voltunk, és ezért végtelenül hálás vagyok minden résztvevőnek.

— Mit viszel haza Magyarországra, a Veszprémi Főegyházmezejében lévő Gógánfára?

— Részben megtapasztaltam, az „eredmény” nem mindig a célbaérés. Én

magam nem jutottam el Máriacellbe, haza kellett jönnöm megtartani a helyi miséket. Mégsem éreztem hiányosnak az utat, nem voltam frusztrált. Újra láthattam, nélkülem is megy tovább az élet, az út, a csoport, nem vagyok központi szereplője szerencsére magának a „sikernek”, én csak „alvállalkozó” vagyok, az Isten a „fővállalkozó”. Részben élveztem, hogy „vezetve” vagyok, mások által megjelölt útvonalon kell mennem beállva a sorba, bízva abban, hogy jó az úti cél, elfogadva meglátásukat, elgondolá-sukat. Nyitott lehettem, élvezhettem az utat magát, nem kellett azon görcsölnöm, jó úton vagyok-e. Az egyházban hasonló a helyzet, évezredek tudása, már egy kitaposott útvonal van előttem, lehet menni Krisztust követve a szentek után, nem kell feltétlen újat kitalálni, csak értelmezni, hogy „ebben az időben” melyik „sorba” kell beállnom, hol is találom meg az üdvösséget, és örülni az úton levésnek.

— Milyen terveid vannak az őszi, nyugodtabb, évközi időre?

— A közösséget szeretném erősíteni különböző eszközöket igénybe véve. Elkezdődik végre a felnőtt hittan, ahol elméleti és gyakorlati képzést is szeretnék nyújtani az érdeklődőknek. Fontosnak tartom, hogy a kérdéseikre, tanácsalanságaikra válaszokat kapjanak a helyiek. A liturgikus életünkben is kisebb fejlődés kezdődik, az egyház hivatalos közös imádságát, a zsolozsma végzését kezdjük el megtanulni, és ha lehet egy-egy szentmisét ezzel is változatosabbá tenni. Jó lenne, ha sikerülne a rendszeres szentségimádás szépségére is ráirányítani a figyelmet. Mivel elég nagy a plébánia kertje, és elkészültek a tervek, remélem, el tudjuk kezdeni a parkosítását is a plébániának. Nemrég kaptunk egy korpuszt, ha sikerül gerendákat szerezni, akkor az őszi folyamán új feszülettel ékeskedik majd településünk. Amin még gondolkodunk: misék előtt legyen lehetősége a gyerekeknek a plébánián játszani, szeretném, ha jól éreznék itt magukat, ennek a megvalósítása még nincs kidolgozva.

Köszönöm az interjút, és sok sikert kívánunk a tervek megvalósításához.

Petriz Judit

MAGYAR NAP 2010

BESZÁMOLÓ A
TINÓDI ESTRŐL

2010. június 5-én Tinódi Lantos Sebestyén születésének 500. évfordulója alkalmából *Mag.^a Táborszky Györgyi*, a KUG doktorandusza tartott lenyűgöző előadást.

Miután megismertette hallgatóival a végvári harcok megéneklőjének életútját, összefoglaló áttekintést nyújtott a törtéias énekről. Az énekelt vers kultúrájának ismertetésén keresztül vezetett Tinódi költészetének, dallamai előadásmódjának bemutatásához. Elemezte a versformát, a szöveg és dallam egymáshoz való viszonyát, felhívta a figyelmet a népzenei összefüggésekre. Az előadó Tinódi Cronica-jából másolt kottákat adott hallgatói kezébe. Néhány dalt megtanultak énekelni. Régebbi és mai felvételekről vett példák meghallgatásán keresztül érezte a hallgatókkal az előadó-stílus változását is.

Ugri Mihály

Gratulálunk a Gráci Magyar Egyesület új internetes megjelenéséhez:
www.gracimagyar-egyesulet.at/

Második alkalommal rendezték meg közösen nyárköszöntő ünnepségüket a gráci magyar szervezetek Az eseményre 2010. június 26-án, verőfényes napsütésben került sor a St. Andrä plébánia udvarán.

A résztvevőket *Dudás Lujza* és *Mihály* bográcsgulyása, lángos, kürtös kalács és egyéb magyar finomságok várták. A vidám hangulatról a szombathelyi Boglya zenekar gondoskodott. A gyermekekkel *Tarcsay Tünde* barkácsolt és *Mag. Kovács Dénes* agyagozott. Ezen a kellemes nyár eleji délutánon a szervezők nagy öröme fiatalok és kisgyermekes családok is szép számban együtt ünnepeltek, ápolták a baráti kapcsolatokat, új ismeretségek kötődtek.

Ezúton mondunk köszönetet az érdeklődőknek, de minden segítő kéznek is, aki hozzájárult a program sikeréhez, nem utolsósorban *Mag. Molnár András* városi tanácsosnak, aki az esemény megszervezésében döntő szerepet játszott.
Petritz Judit

A 2010-es Magyar Napról Csicsely Tamás jóvoltából fényképes beszámolót találnak újságunk honlapján:

www.gracimagyarujsg.at/programok/magyar-nap/

SZEZONNYITÓ TÁNCHÁZ

2010. szeptember 17-én szezonnyitó táncházat rendezett a MEÖK. Moldvai csángó táncokat tanulhattak a néptánc kedvelők *Mag. Kovács Dénes* vezetésével.

Az autentikus élőzenéről a székesfehérvári Kákics zenekar gondoskodott. Felnőttek és gyerekek nagy érdeklődéssel hallgatták a mesés-zenés elő-

adást, majd lelkesen táncolt mindenki.

Reméljük, a szezon következő táncházaiban is mindenki olyan jól érzi magát, mint ma. Legközelebb **november 5-én** találkozunk, amikor a Sárpiliszi „Gerlicemadár” Hagyományörző Néptánc Egyesület táncosai lesznek a vendégeink.

Mindenkit szeretettel várunk!

Kovács Dénes

Időpontok:
www.gracimagyarujsg.at/musorismeret

MINT MINDEN ÉVBEN...

Ki gondolta volna, amikor hat évvel ezelőtt szinte csak passzióból elvittem a gráci magyar tanulókat egy szép, sokat ígérő útra. Akkor a Debrecentől délre fekvő Füzesgyarmat fogadott be bennünket egy hosszabb hétvégén. Az idén Villányba látogattunk el.

A heti oktatás mellett azt a „missziót” is magunkra vállaltuk, hogy saját magunk meggyőződünk, valóban igaz-e a mondás, hogy itt teremnek a legfinomabb vörösborok.

Nem csalódtunk. Nagy kedvvel barangoltuk be a környék festői tájakban megnyugvó borospincéit. Néhányan közülünk valószínűleg borszakértőkké váltak! (Én nem, mert nekem csak az édes borok ízlenek s a villányi borok többsége száraz bor.)

Mivel minden délelőtt taní-

tás folyt a BLUM panzió és borpince belső udvarán, elmesélhették tanulóim az est élményeit. Jókat kacagtunk! Hát igen, így is lehet nyelvet tanulni.

Szinte kötelezettséget éreztem, hogy osztrák diákjaimat a közelben lévő Mohácsra is elvigyem. Hadd lássák nemzeti tragédiánk színhelyét. A helyi vezető magyarul tartott kiselőadását a két legjobb tanuló fordította a gyen-

gebbek számára. Érezhető volt sorainkban a megrendülés...

Természetesen Pécsre is elmentünk. Villánytól csupán egy "kőhajításra" van ez a hangulatos város, az idén Európa egyik kulturális fővárosa. Inkább csak a tereken és a sétáló utcán barangoltunk, múzeumlátogatásra nem volt elég időnk.

Ám bőséges időt szakítottunk a Szoborpark megis-

merésére! Az 1976-tól alkotó szobrászok műveiről aztán lehetett vitatkozni! Nagyon meghitt pár órát ajándékoztak nekünk magyar barátaink Óbányán, mely Pécsvárad közelében található, s mely főleg az üvegfüvés hagyományáról ismert.

Az egyutcás falucska főleg a természetjárók körében fogalom, mert ahogy a prospektusban olvasható, a csend és a természet nyugalma a falu legnagyobb kincse.

Nagyon hálásan tértünk haza erről a sokszínű, élményekben gazdag nyelvtábor-hétről, mely alkalmat adott a legendás falunapok néven ismert rendezvények megtekintésére is.

Primus Tünde

ISMERJÜK MEG A KÁLVÁRIA-TEPLOMOT!

2010. június 27-én az okleveles templom vezető *Friedrich Hager* németnyelvű vezetése feltárta a Kálvária-templom csak kevesek előtt ismert titkait, történetét a nagyszámú hallgatóságnak. Teológiai alapból, Jézus szenvedéstörténetéből kiindulva vezette végig hallgatóit a kálváriák keletkezésének és elterjedésének útján. A gráci kálváriához vezető zarándokút ismertetése után érkeztek meg az „is-

teni színjáték” e barokk gyöngyszeméhez, amely az Aubergen 1606-ban felállított három keresztből kifejlődött kálvária mai formájában áll előttünk. A kálváriára vezető lépcső kápolnáiban szobrok állnak. A szokottnál kevesebb álmás szakítja meg a golyotakereszt és szobor együtteshez vezető utat. A levezető lépcső aljában két kápolna áll. Ezek jeruzsálemi, illetve máriatrosti kapcsolatairól is hallottunk. A

templom belterének ismertetése után jártunk a II. Világháborús óvóhelyen. A plébánia udvarán köszöntük meg Hager úrnak a kitűnő vezetést.

Ugri Mihály

A vezetésről fényképes beszámolót találnak újságunk honlapján:

www.gracimagyarujsg.at/rendezok/mkk/

BÖRÖNDI LAJOS VÉRTANÚK HAVA: OKTÓBER

A vértanúk porba hulló feje.

Összekeverhető fejek és törzsek Európa étkezőasztalán.

Fehér piros a csend, Csak a vers gyászol.

Kampók, kampók, véres szegek.

Zárótűz, összetűz, díszsortűz.

Arany-könnyet hullatnak a tölgyek.

Október.

Lelakatolt szájban vérzik a remény.

(Böröndi Lajos: Összegyűrt idő)

GRATULÁLUNK

A nyáron ünnepelte 50. házassági évfordulóját a **Dudás házaspár**: Lujza és Mihály, akik a júniusi Magyar Nap ízletes gulyáslevesét főzték. Isten éltesse őket!

Karintiából kaptuk a hírt, hogy kedves olvasónk, **Irk Maria** 83. születésnapja előtt egy nappal megszületett dédunokája, **Johanna Maria**. Isten éltesse mindkettőjüket!

GYÁSZJELENTÉS

Elhunyt odahaza **Szunyogi-Csapó Gábor**, körünkben Kocsis Gáborként ismert 56-os költő. R.i.P.

Bécsből a Simon családtól értesültünk, hogy elhunyt **Dr. Simon Isabella**, Dr. Simon Lajos volt gráci öregdiák özvegye. R.i.P.

APRÓHIRDETÉSEK

Diplomás, 25 éves gyakorlattal és jogosítvánnyal rendelkező, szorgalmas, megbízható magyarországi főnővér 24 órás házi gondozást és háztartási bejelentett munkát keres hosszútávra Grácban és környékén (kevés német nyelvtudással).
Tel.: +43/650/805-7775

Balatonmárfürdő központjában 5 szobás iker nyaraló fele, a Balatontól 500 méterre ELADÓ!
(Képek és pontos adatok a házról az interneten elérhetők.)
Tel.: +43/650/805-7775

BÚCSÚ EGY SZERKESZTŐNKTŐL

Szomorúan értesítjük kedves Olvasóinkat, hogy lapzártával az egyik legszorgalmasabb munkatársunk, *Mag.^a Ráth-Végh Tímea* visszavonult a szerkesztőségi munkától. Tímea majd négy évvel ezelőtt gyermekprogramokon keresztül kapcsolódott be a gráci magyar közösségi életbe, ahol aktív szerepet vállalt. A Magyar Ovi alapító ötletgazdája és közel két évig programfelelőse volt, és a tavalyi nagysikerű Kolompos koncert főszervezője is. A két kisgyermek édesanyja színvonalas és tartalmas írásokkal gazdagította újságunk hasábjait.

Kedves Tímea! A szerkesztőség nevében hálás köszönetemet fejezem ki pontos és megbízható munkáért. Sok szeretettel kívánom, hogy az a kedvesség és életöröm kíséreljen további életeden, amilyenek megismerhettünk.

Petritz Judit

A SZERKESZTŐSÉG FELHÍVÁSA

Szerkesztőségünk szívesen ad hírt személyes és családi eseményekről (esküvő, születés, évforduló stb.), szakmai eredményekről stb. „*Olvasóink írták*” című rovatunkban szívesen közöljük hozzászólásait, véleményüket bármilyen, a magyar közösségünket érintő témában. Újságunkban a szerkesztési költségek fedezésére felajánlott anyagi hozzájárulás ellenében hirdethet. Az értesítéseket, hozzászólásokat és apróhirdetéseket a szerkesztőség postai elérhetőségére, illetve e-mail címünkre várjuk. (8011 Graz, Pf. 295 vagy office@meoek.net)

Lapzártá: 2010. november 12. 17 óra

Impressum: Grazer Ungarische Zeitung 11. Jahrgang 5. Ausgabe/Gráci Magyar Újság 11. évfolyam 5. szám **Herausgegeben von/ Kiadja:** Club Ungarischer Studenten und Akademiker in Graz/Magyar Egyetemisták és Öregdiákok Klubja **Redaktion/ Szerkesztőségi cím:** 8302 Nestelbach bei Graz, Nestelbachberg 11 **E-mail:** office@meoek.net **Internet:** www.gracimagyarujas.at **Gefördert** aus Mitteln der Volksgruppenförderung **Redaktion/Szerkesztőség:** Horváth Csaba, Koós János, Petritz Judit, Ráth-Végh Tímea, Tarcsay Tünde, Tricskó Tímea, Ugri Mihály **A Gráci Magyar Újságban** megjelent cikkek és írások a mindenkori szerzők magánvéleményét képviselik, és nem fedik szükségszerűen a szerkesztők véleményét, így azok tartalmáért sem a szerkesztőség, sem az újság kiadója felelősséget nem vállal. Auf Ihre Spenden sind wir auch künftighin angewiesen!/Kérjük, hogy felajánlásukkal a jövőben is segítsék munkánkat!

Die Steiermärkische BLZ 20815 számlaszám (Kto. Nr.): 95 79 85 BIC: STSPAT2G IBAN: AT232081500000957985

ABSENDER:

CLUB UNGARISCHER STUDENTEN
UND AKADEMIKER IN GRAZ
8011 GRAZ, PF. 295

ÖSTERREICHISCHE POST AG
INFO MAIL ENTGELT BEZAHLT
(0021169512)